

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 198 (3062) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 szeptember 3

A kormányzói család újabb gyásza

Repülőgépevel a Dunába zuhant gr. Károlyi Gyula, a Kormányzó veje

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Károlyi Gyula gróf, a magyar Aero Szövetség elnöke szerdán délután 4 óra 7 perckor szállott fel az érdi repülőtérről műrepülésre, a Műegyetemi Sportrepülő Egyesület kiképző keretének Büskel-Jungman mintájú 100 lóerős kétkormányos iskolagépével. — Mint repülőoktató Tasnády László a Műegyetemi Sportrepülő Egyesület kiváló pilótája foglalt helyet mellette. Károlyi Gyula gróf több mint egy éve repült és mint gépészmérnök kitűnően ismerte a motort, azonfelül a kiváló gépkoosíró is volt. Csak nemrég szerzte meg az utasvitelre jogosító repülőszolgálati engedélyt. Utolsó felszállásánál az volt a célja, hogy Tasnády Lászlóval a levegőben ellenőriztesse, hogy jól végzi-e a különböző műrepülési gyakorlatokat. Már 32 perce tartózkodtak a levegőben, amikor 700 méterre ereszkedtek le. Ebben a magasságban gyorsorsógyakorlatot végeztek. A kiképzőkeret tagjai a földről nézték a gyakorlatot és azt látták, hogy az iskolagép gyorsorsóból dugóhúzó gyakorlatba perdül. 10 perdlés után a gép már csak 100 méter magasan volt a Duna fölött. A szemtanúk akkor azt látták, hogy a gép egyik pilótája, valószínűleg Tasnády kiugrott a gépből, lezuhant a vízbe és a lecsapódó gép ráesett. A lezuhant gép alkatrészei a vizen úsztak és a víz színén olajfoltok jelentek meg. A gép a bennelevő pilótával azonnal elsüllyedt. A gépet szakszerű vizsgálat után indították utjára. Az utászatonak egész nap kutatták a vizet, hogy az elsüllyedt pilótákat megtalálják, de sikertelenül. Éjszaka fényszórókkal folytatták a kutatást. A vizsgálat a baleset körülményeinek kiderítésére folyamatban van.

Gróf Károlyi Gyula életrajza

A Budapesti Értesítő jelenti: Gróf Károlyi Gyula, született 1907-ben a csongrádmezei Nagymágócsón. Gróf Károlyi Imrénének volt a fia. Közép és főiskolai tanulmányait Budapesten végezte. 1929-ben gépészmérnöki oklevelet szerzett. Műegyetemi tanulmányainak elvégzése után a Ganz-Danuvia gyár szerkesztési irodájának mérnöke lett, majd hat esztendőn keresztül a fegyvergyárban dolgozott, először főmérnöki, majd igazgatóhelyettesi minőségben. 1939-ben a Danuvia Fegyver- és Gépgyár műszaki igazgatója, a legutóbbi időben pedig a vállalat vezérigazgatója lett. A magyar gazdasági élet egyéb területén is

fontos szerepet játszott, amennyiben több vezető iparvállalat igazgatóságában foglalt helyet. Gróf Károlyi Gyula már évek óta foglalkozott a repülés műszaki kérdéseivel. Maga is kitűnő repülőgépvezető volt. Több repülőgéptípust repült. Letette a sportpilóta vizsga első fokozatát. Ez év június 25-én a Magyar Aero Szövetség elnökévé választotta. Ezt a tisztséget tudvalevőleg Horthy István töltötte be kormányzóhelyettesi megválasztása előtt. A szövetségben mondott programbeszédében hangzott, hogy az a törekvése, hogy az ország minden vidékének és minden társadalmi rétegének ifjúságát bekap-

csolja a repülésbe. Kijelentette, hogy minden erejével küzdeni akar a magyar repülés ügyéért. Gróf Károlyi Gyula ahhoz az évfolyamhoz tartozott, amelyet a trianoni békeszerződés korlátozó rendelkezései miatt annak idején nem hívtak be. Katonai szolgálatra az elmúlt héten vonult be és ő légitestületét választotta. Társadalmi körökben igen nagy közkeveltségnek örvendett. Horthy Paulettel kötött házasságából nem született gyerek. A kormányzói család leánya halála után is a legszélyesebb és bensőségebb kapcsolat tartott fenn továbbra is gróf Károlyi Gyulával.

Német és olasz lapok az újabb gyászról

Berlinből jelenti: (MTI) Valamennyi német lap közli a budapesti jelentést, amely szerint a Kormányzó Ur veje repülőszerecsétlenség során halálát lelte. A Deutsche Allgemeine Zeitung kiemeli, hogy az egész német nép mély részvétellel fordul Magyarországra Kormányzója felé, akinek családját rövid időn belül immár másodszer éri súlyos sorscsapás.

Rómából jelenti: (MTI) A csütörtök

reggeli olasz lapok közlik a hírt, hogy Károlyi Gyula gróf, a Kormányzó Ur veje, repülőszerecsétlenségnek esett áldozatul. Ez a gyászos hír — írja a Stefani Iroda budapesti jelentésében — mélyen megdöbbentette a magyar közvéleményt, amely ismét Kormányzója felé fordul, akit ilyen súlyos csapás ért.

Az Új Nemzedék jelentése szerint két utaszkatona csütörtök délelőtt is to-

vábbkutatta a Dunát, hogy megtalálja ifjabb Károlyi Gyula gróf és Tasnády László holttestét, mindeddig azonban eredménytelenül. Buvárok is keresik a szerencsétlenül járt repülő holttesteit. Sajnos, a szemtanúk sem tudják pontosan meghatározni, hogy hol zuhant a gép a Dunába, mert előttük erdő volt és mire a partra értek, már minden csendes volt a Dunán. A szerencsétlenség pillanatok alatt játszódott le.

A Dunát kutató buvárok közül az egyik — mint a Pest értesül — a repülőgép egyik roncsát megtalálta. A hírt hivatalosan még nem erősítették meg. Éjszaka, amikor fényszórók mellett dolgoztak a Duna medrében, holttest akadt az egyik horgony láncaára. Nagy izgalommal húzták ki a holttestet, de kiderült, hogy egy szerencsétlenül járt fürdőző holtteste került elő. Valószínűleg áthoronálták a Duna medrét ezen a részen. Háromnegyed 10 órakor mind a két horgony valamely ismeretlen tárgyban akadt meg, de még nem lehet tudni, hogy a repülőgép roncsairól van-e szó.

A MTI jelenti: Ifjabb Károlyi Gyula grófnak katonai szolgálatra október hó 5-én kellett volna bevonulnia az egyik honvéd repülőalakulathoz. Mivel bevonulása után azonnal ki akart menni a harctérre, még tényleges szolgálat megkezdése előtt ohajtott átesni a szükséges kiképzésen. Ezért végzett az érdi sportrepülőtéren repülőgyakorlatot. Ilyen gyakorlat közben érte sportrepülőgépén a halálos szerencsétlenség.

Teljesen bezárult a német ostromgyűrű Stalingrád körül

Az egyiptomi arcvonalt egy pontján benyomultak a németek az angol arcvonalba. — Egyre fenyegetőbb méreteket öltenek E-iptomban az angolelleses zavargások

Röviddel a kudarcba fült dieppei partraszállás előtt az angol sajtó nagy elégtétellel harsonázta, hogy a második arcvonalt kérdésének állandó napirenden tartásával már tulajdonképpen megadták Stalinnak a kívánt segítséget, mert ezzel arra kényszerítették a németeket, hogy keletről jelentékeny erőket vonjanak el a nyugati partok védelmére. Ez pedig azt jelenti, hogy az angolok megmentették a Kaukázust és a Volgát.

Azóta megtörtént a második arcvonalt felállításának gyászos kísérlete s abból a gyorsaságból, mellyel a németek ezt a nagyszabású katonai vállalkozást csirájában megfojtották, talán tényleg arra lehetett volna következtetni, hogy itt jelentős német erőket összpontosítottak s azokat keletről vonták el. Közben azonban változatlan hevesseggel folyt a keleti arcvonalon is a harcok s a németek

nemhogy hátráltak volna, hanem állandóan előnyomultak s a világ közvéleményének legnagyobb meglepetésére a Kaukázus — az angol hírverés által „megmentett“ Kaukázus — legmagasabb csúcsára kitűzték a birodalmi hadilobogót s tovább nyomultak előre, a hegység déli lejtői felé.

Ami pedig a Volgát illeti, — a német véderő főparancsnoksága tegnap jelentette, hogy német gyorskötélkelek Stalingrádtól északra elérték a hatalmas folyamot. Eltekintve a lélektani szempontoktól, az események ilyenirányú fejlődésének egyfelől a német és szövetséges, másfelől a tulsó oldalon küzdő csapatok harci szellemére gyakorolt hatásától, — ez az újabb, ragyogó teljesítmény hadászati szempontból is óriási jelentőséggel bír. Egyfelől, ez a ma még helyi siker, hadművelleti eredménnyé fejlődésben azzal a súlyos veszéllyel fenyeget,

hogy az északi orosz haderőt teljesen elvágják a délitől s Timosenko egész hadseregcsoportját elszigetelik, másfelől pedig a volgai hajózást, melyet az utóbbi időben már a német légi-erő is hatásosan zavart, a Volga jobb partján felvonuló német szárazföldi haderő nehéz ütegeivel teljesen megbéníthatja.

Rommel újabb egyiptomi támadásáról német részről egyelőre nem nyilatkoznak. Nem kétséges azonban, hogy a különböző külföldi jelentések, melyek erről szólnak, nem alaptalanok s a közeljövőben ezen a másik fontos arcvonalon is nagy események várhatók.

Berlinből jelenti: (NST) A Stalingrád körül folyó harcok új szakaszba léptek, amennyiben a város körül a német ostromgyűrű teljesen bezárult. Az egyetlen vasuti összeköttetést is elvagták, amely Sztalingrádból Közép-

Oroszország felé vezet. Erről a pontról a volgai hajóközlekedést is messzemenően lehet akadályozni. Sztingradtól dényugatra újabb sikereket értek el a németek.

Megszólalt az angol hadügyminisztérium a dieppei parancs ügyben

Amszterdamból jelentik: (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenté: Az angol hadügyminisztérium szerdán este nyilatkozatot adott ki a német véderőparancsnokság szerdai közleményének azzal a megállapításával kapcsolatban,

hogy a Dieppenél zsákmányolt angol parancs szerint a német hadifoglyoknak, ahol csak lehetséges, meg kell kötnöni a kezüket, hogy papírjaikat meg ne semmisíthessék. Az angol hadügyminisztérium nyilatkozatában — az angol hírszolgálat jelentése szerint — az áll, hogy vizsgálatot indítottak annak megállapítására, hogy ilyen parancs valóban kiment-e? Kifejezetten vitatja a közlemény azt, hogy egyetlen német hadifoglyoknak is megbilincseltek volna a kezét. Minden ilyen értelmű parancsot — fejeződik be a nyilatkozat — amennyiben kiadtak volna, vissza fogják vonni.

Egyiptomban még nem ütköztek meg a főerők

Ab NST zürichi jelentése szerint az egyiptomi arcvonalról érkezett legutóbbi angol tudósítások kiemelik hogy az újabb egyiptomi harcok előkészítő jellegűek. A főerők még nem ütköztek meg és a brit fő védelmi vonal még vérszegény és harci övezetben.

Bernből jelentik: (B. T.) Kairó jelentés szerint Montgomery tábornok, az Egyiptomban harcoló angol csapatok parancsnoka kijelentette, hogy a német csapatoknak sikerült az angol arcvonalba egy kisebb helyen behatolni. A helyzet El Alalimnál nyugodt. A déli arcvonalon brit csapatok és tüzérség harcolnak az ellenséges vonalak ellen.

Angolelleses zavargások Egyiptomban

Kairóból jelentik: (B. T.) Wilkie, az Egyesült Államok különmegbízottja, szerdán repülőgépen Kairóba érkezett. A repülőtéren Kirk amerikai nagykövet és Cassex brit államminiszter, valamint Maxwell vezérőrnagy és több más személyiség fogadta.

Rómából jelentik: (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenté: A Popolo di Roma szerint az angolelleses tüntetések Egyiptomban egyre fenyegetőbb méreteket öltenek. Az angol parancsnokságok további letartóztatásokat hajtanak végre. Letartóztatták az egyiptomi királyi akadémia néhány agját is, ezzel a váddal, hogy a tengelynalamokkal tartanak fenn érintkezést. A letartóztatások elelnére tovább folynak az angolelleses tüntetések. Egy angol gépkocsit követ dobáltak meg, míg a katonaság belelőtt a tömegbe. A sorfolyó következtében 25 ember meghalt, sok megsebesült.

Észak-Irországban az amerikaiak ellen tüntetnek

Stockholm. (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenté: Az angol híróroda jelentése szerint szerdán Belfastban követ dobáltak meg egy amerikai katonatiszt gépkocsiját. Két amerikai katonát pedig, akik az amerikaiak számára tilos belfesti utcákon haladtak, a Williams kivégzése miatt tüntető tömeg így szidalmazta: „Miért nem takarodtok már haza?” A tömeget a rendőrség szétoszlatta, mert a két amerikai katonát, mint az angolok szövetségesét, kigúnyolta. Angol jelentések szerint semmivel sem lehet megmagyarázni, miért járt a két katona ebben az utcában, holott az amerikaiaknak megparancsolták, hogy 48 óráig ne menjenek arra, nehogy Williams kivégzése miatt összetűzések legyenek. Sok üzletet bezártak. A gyász és tiltakozás jeléül fe-

lete zászlókat tűztek ki. Az a pap, aki Williamsot elkísérte utolsó útjára, azt mondta, hogy a halálraítelt nyugodtan viselkedett és ez volt utolsó üzenete: „Köszönöm mindnyájuknak, hogy meg akartak menteni. Teljesen belenyugsom sorsomba, ha Isten akarata, hogy így legyen és ha ez Irországnak javára történik.”

Amszterdam. (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenté: Az angol hírszolgálat belfesti jelentése szerint Cullville mellett Irországból egy tehergépkocsin fegyveres ir férfiak nyomultak be Észak-Irország területére.

Rövidesen megkezdődik a leventestadion építkezési munkálata a Rhédey-kertben

Nagyvárad. Saját tud. Szerdán délután öt órai kezdettel a nagyvárad leventebizottság, dr Soós István polgármester elnöklésével ülést tartott a leventestadionban. A polgármester ez alkalommal megmutatta a bizottság tagjainak az otthon korszerű berendezését és felszerelését. Letárgyalta a bizottság a levente intézmény költségvetését, amely 70 ezer pengőt tesz ki.

A bizottság ezután megtekintette a Rhédey kertben azt a területet, ame-

Apolló Filmszínházban Tavasz! Szerelm! Béke! Muzsika!
Páger Szilassy, Goll Bea
Fráter Lóránd

Belvárosi
Estélyiruha kötelező
Réthy Eszter és Jávor Pál franciás vígjátéka

A francia filmgyártás remeke
Moszkvai éjszakák
Főszereplők: Anabella, Harry Baur. Orosz zene. Orosz tánc.
a CASINOBAN

Az ulsteri rendőrség géppisztolyokkal és automata fegyverekkel lőtt az ir gépkocsira. A tüzelés során Irwin rendőr megsebesült. A támadók közül is megsebesült egy ember. A gépkocsi azután ir területre menekült.

Amszterdam. (MTI.) A Német Távíráti Iroda jelenté: Az angol híróroda szerint Észak-Irországnak a rendőrség az ir hadsereg egyik felhívását kobozta el, amelyben az ir népet fegyveres felkelésre szólítják fel. Az ir városokban nagy rendőri készültségek portyáznak.

Miniszterközi értekezlet tartottak a vármegyén a közintézményi épületek hasznosítására

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtök délelőtt a vármegyeházán Czifra Kálmán főispán, Nadányi János alispán és dr Soós István polgármester részvételével egy Budapestre érkezett bizottság miniszterközi értekezletet tartott, amelynek az a célja, hogy a megszállás alatt létesült közintézmények épületeinek hasznosítása kérdésében döntsön. Az értekezletről részletes közleményt nem adtak ki.

Szigoruan ellenőrzik a lakásváltoztatásokat a közéleti hivatalok

Nagyvárad thj. város polgármestere 7016—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A folyó évi október hó 6-tól december hó 31-ig érvényes élelmiszerjegy kiosztásával kapcsolatban, a torlódások elkerülése végett felhívjuk a város közönségét, hogy folyó évi július hó 10-től eszközölt lakásváltoztatásait azóban, vagy írásban (levelezőlapon) a Közéleti Hivatalnál jelentésk be.

Értesítem továbbá, hogy lakásváltoztatásai bejelentését elmulasztó egyének ellen a legszigorubb megtorló intézkedéseket fogom alkalmazni. Ettől függetlenül közlöm, hogy a lakásváltoztatás bejelentését elmulasztók élelmiszerjegyeiket csak későbbi időpontban, — megfelelő igazolások megérkezése után — kaphatják meg.

Nagyvárad, 1942. augusztus 31-én.
Dr. Soós István,
polgármester.

Nagy értekezlet volt a megyeházán

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtök délelőtt megalmas volt a vármegyeházán tartott értekezlet a megyei élet vezetői körében a Közjóléti Szövetkezet tartott igazgatósági ülést, amelyen a szövetségi ügyeken kívül több szociális odajuttatás és a jövő évi költségvetés tervezetének ismeretése szerepelt. Ezt a Lőtenyésztők Egyesületének ülése követte, amely után árvaszéki megbeszélésre került sor. Délben pedig egy miniszterközi bizottsági ülés vette kezdetét a főispáni hivatalban, melyről a napunk más részében számolunk be.

Internálta a rendőrség Shwarcz Miklós Mojsi magántisztviselőt

Londoni hírekkel látta el rádióján keresztül egy utca zsidóságát a vakmerő zsidó

Nagyvárad. Saját tud. Régen feltűnt a rendőrségnek, hogy Schwartz Miklós Mojsi magántisztviselő lakásán a déli utáni órákban összeverbuvalódik a Baross-utca számottevőbb zsidósága s ezek közül is azok, akik itt is, ott is a városban szívesen bocsátkoznak politikai vitákba. A detektívek figyelni kezdték a házat és figyelemmel kísérték a zsidó fiatalember minden lépését. Az elmúlt hó 22-én aztán érkeztek látták az időt és megjelentek Schwartz lakásán. Rajtaütésük sikerrel járt, mert tettenérték a társaságot, amint London magaryelvű propaganda-előadását hallgatták. Amint a küszöbön megjelentek az államrendőrség detektívjei, a házigazda azonnal lezarta a bönbölő rádiót, azonban már arra nem jutott ideje, hogy a hullámhossz skáláról eltáncoltassa Londont. Így amikor az egyik hatósági kéz megfénylőtt a rádiót, egyre erősödő hanggal, immár a halálraemült zsi-

dókhoz szolt a minősítetlen gagyogással bőfőgő szigetországi szpiker.

A detektívek a házigazda kívül előállították még Kaufmann Náthánt és Braun Barna Sándort is a kapitányegyon. Itt belemérték, hogy hónapok óta hallgatják a londoni propaganda-előadásokat s lehetővé tették, hogy a hírek másoknak is tudtára jusson. A nagyvárad rendőrség azonnal lefoglalta a rádiót, a társaság ellen pedig megindult az eljárás. A bünyvdi eljárason kívül azonban a közrend és biztonság érdekében Schwartz Miklós internálását látta jónak a rendőrhatalóság s az erről szóló véghatározatot ma szerdán délelőtt ki is hirdették a zugrádizó előtt. Ugyanakkor elrendelték Kaufmann és Braun-Barna rendőrhatalóság felügyelet alá helyezését.

Schwartz ügyvédje után írásban azonnal bejelentette fellebbezését az internálás véghatározat ellen.

Elérték a Volgát a németek!

Szakadatlan térnyerés jellemzi a stalingrádi helyzetet. — Rommel új támadást indított az egyiptomi arcvonalon

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda katonai levelezője írja:

A német véderő gyorskötélékei Szlalingrádtól északra elérték a Volgát. Ez a körülmény kétségtelenül a legfigyelemreméltóbb tünete az európai keleti arcvonal egész katonai helyzetének. Ezzel ugyanis nemcsak egyedülálló katonai teljesítményt értek el a német csapatok, hanem olyan részletcél is, amelynek kivívását az ellenség az egész közelmúltban lehetetlennek gondolt. Ma még nem mérhető fel egészen, hogyan alakul ez a most még helyi siker hadművelési eredménnyé, annyi azonban bizonyos, hogy ez a veszély, amelylyel Timosenko szembe akar szállni, most óriásiira növekedett. Ez a veszély pedig az a szovjetre nézve ijesztő lehetőség, hogy a Szovjet északi részét teljesen elvágják a délitől és ezzel elszigetelik Timosenko egész hadseregcsoportját. Rzev térségben az Ilmen tótól délre és Volhov mentén csökken az ellenséges tömegtámadások ereje. Az ottani harcok időnként elharapózott helyi jellegű támadások. Német katonai körök ezt az ellenség kimerülésének tulajdonítják, mert már feltétlenül szükségessé vált, hogy a szovjet kötelekeket újjászervezzék, kiegészítsék és hadianyaggal ellássák. Viszont azok az erők és hadianyagok, amelyeket ott harcbavetnek, a döntés igazi gyújtópontjában hiányozni fognak. — Katonai szakértők a német vezérkar egyik legzsenszerűségeit tekintik, hogy a német hadvezetés tervszerűen idézte elő ezt az állapotot.

A véderőfőparancsnokság jelentése

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról: A véderőfőparancsnokság közli: Anapától délre német és román csapatok támadása tovább folyik a megerősített magaslati állásokban makacsul küzdő ellenség ellen. Stalingrád előtt a támadás kemény harcokban újabb tért nyert. Gyors kötelekek egész a Volgáig előnyomulva, az ellenség nagy erővel végrehajtott több ellentámadását visszaverték. A Vol-

gán légvédelmi tüzérségünk elsüllyesztett egy 50 tonnás motorshajót. Egy felderítő repülőgépnünk a Volga deltájánál, Asztrachántól délre bmbával elsüllyesztett egy szovjet tartályhajót.

Kalugától délnyugatra és Rzevnel visszautasítottuk a szovjet helyi jellegű támadásait. Tüzérségi tüzzel, valamint a légi erők támadásaival készenléti állásokat vertünk szét. A Ladogától délre az ellenség megismételte támadásait, amelyeket neki okozott súlyos veszteséggel meghiúsítottunk. A Ladoga-tavon bombatalálatot elsüllyesztettünk egy szovjet gyorsnaszádot, két csónakot megrongáltunk. Harci gépeink éjjel-nappal támadták Moszkva északnyugati részében lévő fontos vasúti csomópontot. Robbanásokat és nagy tüzeket figyeltek meg. A mára virradó éjjel szovjet repülőgépek berepültek a főkörmányzó-

ság és Kelet-Poroszország felé és főleg Varsó lakónegyedét támadták. Itt tűz keletkezett.

Német és olasz gyorscsapatoknak az egyiptomi brit állások ellen intézett előretörése során mintegy 30 páncélcsoportot megsemmisítettünk. — Ezekkel a harcokkal összefüggésben augusztus 31-én és szeptember 1-én német és olasz vadászok légi harcokban 51 brit gépet lelőttek. A légvédelem négy gépet lőtt le.

Egy német tengeralattjáró a Földközi-tengeren haladó hajókaravánból elsüllyesztett egy 4.000 tonnás gőzöst.

A brit légi erők a megszállt nyugati terület felé történt berepülése során két vadászgépet veszített. A mára virradó éjjel a brit légi erők néhány nyugat-németországi helységeket támadott. Két támadó gépet lelőttek. Könnyű német harci gépek nehéz ürméretű

A német foglyokra vonatkozó angol parancsot alkalmazzák a németek a diepei angol foglyokra

Berlinből jelentik: (NTI) A Diepenél zsákmányolt angol parancs függelékében a 4. szakasz B/II. számú részében a következő rendelkezés van: Amikor csak lehet, a foglyok kezét mindig meg kell kötni, hogy papírjaikat meg ne semmisíthessék. A véderő főparancsnokság 1942. évi augusztus 30-iki hivatalos közleményében az angol hadművelési parancs nyilvánosságra hozatalakor ezt a szakaszt is közölte. Az angol kormány ezzel kapcsolatban nem foglalt állást. A véderő főparancsnokság elrendelte, hogy valamennyi tisztet és katonát, akiket Diepenél ejtettek foglyul szeptember 3-án 14 órától kezdve meg kell kötni. E rendelkezés

okát közlik a foglyokkal. Az intézkedést akkor szüntetik meg, ha a brit kormány az ismertett parancsban elrendelt utasításait hivatalos közleményben visszavonja.

Angol beismerés a stalingrádi helyzetről

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint katonai helyről közlik, Szlalingrádnál a helyzetet a szakadatlan térnyerés jellemzi. Az erődövekbe való betörés kiszélesítése tolyamatban van.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Reuter-iroda különtudósítója beismerte,

hogy a németek áttörték a stalingrádi szovjet állásokat és a szovjet csapatok visszavonulóban vannak.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint katonai helyen közlik, a német csapatok Novoroszijzsktól északkeletre rohammal elfoglalták az ellenség szivósán védelmezett állásait. Ezeket az állásokat az ellenség minden elkeseredett ellentámadási kísérletével szemben megtartották. Georgievsktól északra a Terek arcvonalon a német tüzérség hatásosan tüzelt az ellenséges csapatmozdulatokra. Német harci repülőgépek a novoroszijzski kikötőben súlyosan megrongálták a kikötőből kifutó ellenséges szállítógőzöst.

Több támadást hajtottak végre a tengely erői Egyiptomban

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 823. közleménye: Az egyiptomi arcvonalon olasz és német gépesített különit-

mények a keddi nap folyamán néhány támadás végrehajtása során az ellenség mintegy 30 páncélcsoportját semmisítették meg. A tengely repülői élénk tevékenységet fejtettek ki az ellenség előretolt vonalai körül és a hívtvédek ellen. A két legutóbbi napon vívott légi harcokban olasz és né-

met vadászok 51 brit gépet lőttek le. Négy másik gépet a légharító utégek lőttek le. Brit repülőgépek berepültek Szicília felé és géppuskatűz zúdítottak néhány helységekre. Egy búvárnaszádunk nem tért vissza. Egy ellenséges búvárnaszádot megsemmisítettünk.

Faruk király nem hajlandó Szudánba követni az angolokat

Berlinből jelentik: (NTI): Berlinben nagy érdeklődéssel kísérik azokat a külföldi jelentéseket, amelyek szerint Rommel új támadást indított az egyiptomi arcvonalon. Német katonai körök e hírekkel szemben teljes tartózkodásba burkolóznak és csupán a német és olasz hadijelentéseknek arra a részére utalnak, amely szerint a tengely gyorscsapatai előretörték és 30 ellenséges harcokot semmisítették meg. (MTI.)

Istanbulból jelentik: (MTI) Az Intertif jelenti: Az egyiptomi angol ható-

ságok mind erősebb nyomást gyakorolnak Faruk királyra, hogy helyezze át székhelyét a Szudánban levő Khartunba. Annak a megbeszélésnek során, amelyet Churchill kairói tartózkodása idején Faruk királlyal folytatott, Churchill igyekezett rávenni a királyt, hogy tekintettel Rommel előretörésének veszélyére, helyezze át a király székhelyét Khartunba. A király kitarított álláspontja mellett, hogy együttmarad népével, bármi történjék is, Churchill akkor Mohamed Ali herceget igyekezett rávenni, hogy mint

Halló! Jönnék a Halló!

rajkók
világot járt közismert budapesti
rajkózenekar
101

magyar nótát muzsikál szept. 5-ikén, s z o m b a t o n és 6-ikán vasárnap délután és este a

Félicsfürdő
éttermében

a zenekart a világhírű
Lakatos Jóska vezeti,
Boross Géza személyes fel-
léptével.

Asztal-rendelés Nagyváradról közvetlen 21-63 telefonszámon.

bombákkal találatokat értek el Anglia déli partjainál egy csapatában. A mára virradó éjjel Midland és Északkelet-Anglia hadifontosságú berendezéseit bombázta légi erők. Sok tüzet okoztunk.

Igy „szálltak partra” az angolok Diepenél

az egyiptomi kormány jogszerű képviselője, kísérelje el az angolokat esetleges visszavonulásukkor Szudánba. A herceg szintén ellenállott a követelésnek. Erre az egyiptomi angol nagykövet állítólag titkos megállapodást kötött Nahas pasával, aki beleegyezett, hogy követi az angolokat és Szudánba menekült kormányt alakít, ha az angolok kénytelenek lesznek elhagyni Egyiptomot.

Megállapították az Országzászló szeptemberi és októberi dísz-országának sorrendjét

A Nagyvárad Országzászló Bizottság a következő értesítést adta ki:

Tudomásulvétel és az abban foglaltakhoz való szíves alkalmazkodás végett az alábbiakban van sberencsém közölni az érdekeltekkel az Országzászló előtti díszorségi szolgálat beosztását azzal a kérelemmel, hogy a beosztás elleni esetleges észrevételeket szeptember hó 9-én déli 12 óráig hozzam juttatni szíveskedjenek.

1942. szeptember 6-án: A nagyvárad volt Polgárőrség és az Árpád Lovász Egylet díszszakaszai.

1942. szeptember 8-án: Leventék díszszakasza.

1942. szeptember 13-án: Kereskedelmi Csarnok díszszakasza.

1942. szeptember 20-án: Cserkészek díszszakasza.

1942. szeptember 27-én: Baross Gábor kereskedelmi középiskola diákjai.

Október 4-én: M. kir. postaaltisztek díszszakasza.

Október 6-án: Szent László reálgimnázium díszszakasza.

Október 11-én: Cserkészek díszszakasza.

Október 18-án: Tűzharcosok díszszakasza.

Október 25-én: Nemzeti Munkaközpont díszszakasza.

November 1-én: Leventék díszszakasza.

Az országzászló tartama délelőtt 9 órától déli 1 óráig tart, kivéve szeptember 6-án a Nemzetvédelmi Keresztény ünnepélyes kiosztása napján délután 2-ig.

Az Erdélyi Tudósító

szeptemberi száma most jelent meg. Főbb tartalma: Szentiványi Róbert: A Horthy csász. Mikó Gábor: A székely-eredet új elmélete. Németh Kálmán: Julián barát szobra előtt. Scheffler János: Országalapító ezert királyunk üzenete. Pfeiffer Miklós: A Trianon okozta szellemiség felszámolása. Boga Alajos: Tehetségvédelem az erdélyi egyházmegyében. Veress Ernő: A Szent Mihály templom a bécsi döntés idején. Fegyver: Modern lélekiség. „Szébb jövőt”. Restaurálják a Szent Mihály templomot, Erdélyi fürdőélet. Könyvek. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal: Kolozsvár, Magyar utca 38.

Hat község ünnepe lesz a bihari Katolikus Nap

Dr. Schriffert Béla, dr. Cziffra Kálmán és dr. Paál Árpád az előadók sorában

Nagyvárad. Saját tud. Több ízben hírt adtunk már róla, hogy a bihari egyházközség rendezésében szeptember 8-án. Kisasszony napján nagyszabású Katolikus Nap lesz, amely iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Az ünnepségek rendjét már hetekkel ezelőtt megállapította a rendezőség s bizonyára nagy megnyugvást kelt mindenfelé, hogy a Katolikus Nap az előre tervezett elgondolás szerint fog lezajlani.

Szeptember 7-én este 7 órakor a bihari templomban szentségimádás kezdődik, amelynek keretében Jávori István ny. plébános Veni Sanctét celebrál. A szentségimádás szónoka dr. Hanzély Lajos püspöki titkár.

Szeptember 8-án d. e. 9.45-kor érkezik Biharra Fiedler István püspök, akinek kíséretében lesznek a katolikus nap váradai szónokai és dr. Schriffert Béla vikárius és dr. Hanzély Lajos titkár. 10 órakor kezdetét veszi a püspöki szentmise, evangéliummal Kovács Sándor plébános mond szentbeszédet. Szentmise

alatt a jelenlevők szentáldozáshoz járulnak.

11.30-k dr. Schriffert Béla vikárius elnöklésével az almásfegyverneki, a bihari, öki-i, a csatári, a hegyköztőlkel, a hegyközujlaki, a szalárdi és a bihari egyházközségek egyháztanácsosai plébánosai vezetésével együttes értekezletre ülnek össze, amelynek munkarendjén szerepelnek, mint előadók: dr. Cziffra Kálmán, várnagyai főispán, dr. Turtrechesi György kir. törvényszéki bíró. A megnyitó és a záróbeszédet dr. Schriffert Béla tartja.

Déli 1 órakor szeretetvendégség lesz, amikor is az összes egyháztanácsosok a bihari hívek vendégei az előadókkal és a papsággal együtt. Ezen a szeretetvendégségen részt vesz Bihar község előjárósága is.

Délután 3.30-kor katolikus nagygyűlés, amelynek előadói: dr. Paál Árpád főszerkesztő, orsz. képviselő, dr. Komarpay Károly igazgató-főorvos és dr. Géresy János gyárigazgató. Két előadás

közt Kiss Ilonka elszavalja dr. Liszt Nándor Kenyéráldás c. pompás versét.

Este 7 órakor szentséges körmenet, amikor a résztvevők élén Fiedler István püspök halad; a körmenet vezetője dr. Schriffert Béla, 5 viszi az Oltáriszentséget. A szentbeszédet dr. P. Rösch Bertalan kapucinus mondja.

A műsorból is megállapítható, hogy a bihari Katolikus Nap az egész esperesi kerület sokáig emlékezetes élményének ígérkezik, amelynek mintájára bizonyára mások is munkába kezdenek. A siker érdekében fáradhatatlanul buzgólkodik a kerület minden tagja e sokat mond, hogy a rendezőséghez már befűtött a pontos szám a résztvevő szándékozó egyháztanácsosokról. Az eddigiek szerint Almásfegyvernekről 14, Biharpüspökből 12, Csatárról 12, Hegyköztőltelekről 14, Hegyközujlakról 8, Szalárdról 10, Biharról 14 tanácsos vesz részt. Számítani kell még a többi hívekre, akiknek nagy része körmenettel vonul a bihari Katolikus Napra.

Teljes erővel megindul a nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara területén a strómankérdés megoldása

Bűnvádi feljelentést lehet tenni a zsidóbujtatók ellen

Nagyvárad. Saját tud. Nagy megnyugvással fogadta a közvéleményt azt a bejelentést, amelyet illetékes tényező részéről a Baross Szövetség legutóbbi országos értekezletén hangzott el Budapesten, hogy rövidesen rendelet lát napvilágot, amely lehetővé teszi a zsidóbujtatók — strómanok — bíróság elé állítását. A keresztyén magyar társadalom felfogása szerint ugyan nem is lenne szükség erre a rendeletre, mert hiszen a zsidóbujtatók nyilvánvalóan kimerítik a család lényálladékát, különösen azokban a kereskedelmi és iparágakban, amelyekben az áruellátásnak és az árusításnak előfeltétele a jogesítványos kereskedő vagy iparos keresztyén származása. De ha a szigorú jogász okoskodás — főként a társaségekről szóló törvény intézkedései miatt — mégis külön rendeletet lát

szükségesnek a strómanok elleni bűnvádi eljárás megindításához, a közvélemény tisztelettel tudomásul veszi ezt és türelemmel várja a fejleményeket.

Biztató jelenség, hogy addig is, amíg a strómanokat bűnvádi uton is felelősségre lehet vonni, üdvös rendelkezések történtek a zsidóbujtatók veszedelmes dzsungelének a megtisztítására. A közellátási miniszterium körrendeletet adott ki, amelyben felhívja a kereskedelmi és iparkamarákat, hogy végezzenek alapos bevizsgálásokat a strómankereskedelmekben. Részletes utasításokat nem ad a rendelet, hanem szabadságot enged a kamaráknak az eljárás módjaitra vonatkozólag. Így minden kamara saját hatáskörében keresi és találja meg a rendelet végrehajtására legalkalmasabb eszközöket.

Vidéken befejezte a kamara az adatszerezést

A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamarának is megvannak erre vonatkozólag a maga elgondolásai és módszerei, amelyeket azonban a dolog természetéből kifolyóan nem ismertethetünk részletesen. De az elrendelt bevizsgálás

lás már megindult a kamara egész területén, sőt, mint értesülünk, a vidéken, ahol kevésbé szövevényes helyzetekben kell világosságot deríteni, jó részben már véget is értek az adatgyűjtések s az eredmény — megállapíthatjuk — eléggé elszomorító.

Nagyváradon a strómanok Eldorádójában, természetesen még sármalmasabb eredményekre lehet számítani. De viszont itt hatványozottabban nagyobb nehézségekkel kell a felderítés munkájának megküzdnie. Feljelentésekben nincs hiány. De ezentől a vétkesek leleplezéséig, tettenérésig, sajnos, hosszú még az út ezen a — titkos és bizalmas kapcsolatoktól, zsidó-magyar családi és baráti összeköttetésektől — súlyosan fertőzött nagyváradai talpon. Még olyan esetekben is, amelyekben a zsidóbujtatók első rápillantásra nyilvánvalóan látszik

A hurok azonban lassan-lassan szorul a zsidóbujtatók nyaka körül. Az adatgyűjtések rövidesen befejeződnek az egész vonalon, a kamara megteszi jelentését az illetékes miniszteriumoknak s a végkifejlet nem lehet más, mint az árujuttatás megszüntetése és — még gyökeresebb megoldásként — az iparendély megvonása. (I. b.)

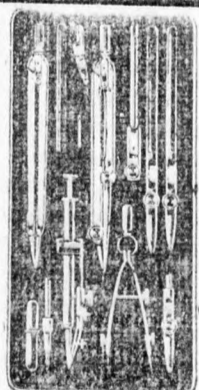
Uj segédlelkészek és hitoktatók a nagyváradai református egyházközség szolgálatában

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Rávé sz Imre püspök ajánlására a nagyváradai református egyházközségben, a szeptember elsején meginduló tanévben több új hitoktatót és segédlelkészt helyeznek el. Vallásánárokká nevezték ki Kies Tamás volt csökmői és Bittó Zoltán volt bereszgázi segédlelkészeket. Kies Tamás, aki a rádióban is több ízben tartott értékes történelmi előadást, az Össitelepen fog misszió munkát végezni.

Állami hitoktatóként fognak működni továbbá Bokor Sándor, Kurucz József és Kecskés Balázs lelkészek. Az újvárosi segédlelkészi állásra Lukács Imrét nevezték ki. Papp László, az eddigi újvárosi helyettes lelkész az internátus és konviktus felügyelő lelkésze lesz.

A segédlelkészi karban egyébként október elején még újabb változások, kinevezések várhatók.

Magyar Lapok at
Kávéházakban és vendéglőkben kéri

Polgár József

Rákóczi-ut 18. Távbeszélő: 30 78

Tankönyvárusításra kijelölt keresztény üzlet
Kaphatók az összes iskolakönyvek, író- és rajzszerek.

Hogyan látja Nagyvárad jelenét és jövőjét az ország közvéleménye

„Nagyvárad gyors ütemben fejlődik és alig van adóssága“ — írja a Statisztikai Tudósító

A Statisztikai Tudósító jelenti:

Szent László városa a 22 éves román uralom alatt egyáltalában nem fejlődött, sőt visszaesett. Ipara és kereskedelme erősen lesorvadt, gyárjai közül sok megszűnt, utjai járhatatlannokká lettek és lakossága elszegényedett.

A város polgármestere ezért Nagyvárad fejlődésének megindítását tűzte ki célul és ennek érdekében már 1941-ben is a város háztartási kiadásainak 28 százalékát fordította beruházásokra. 1942-ben pedig ilyen célra már az összes kiadások 35,6 százalékát és rendkívüli kiadásokra ezenfelül még 3,7 százalékot akar felhasználni. A költségvetés kiadási végösszege 6,2 milliót tesz és ebből 2,4 millió jut beruházásokra és ilyen jellegű kiadásokra.

Nagyvárad 1942 évre tervezett beruházásai

A számok ezer pengős egységeket jelentenek:

Uj vágóhid építése 1000, Utépítés 320, Tűzoltószertár építése 30, Légoltalmi berendezések 55, Ujabb népfürdő 150, A régi népfürdő berendezése 15, Két 4 tantermes iskola építése 220, Kézikönyvtár berendezése 10, Színház berendezése 45, A sportpályán tribün építése 50, Uj napközi otthon létesítése 20, A „Magyar Ház“ megvétele 25, Gyermekjátsszótér létesítése 3, A Mussolini piactér burkolása 34, Piacterek rendezése 3, Mérnöki műszerek 5, Telek-kisajátítás 160, Városszépítés, parkok létesítése, padok 25, Hidak építése 29, Forgalmi berendezések 2, Uj gyalogjárdák 20, Árvédelmi kisajátítások 2, Uvegház létesítése 20, Istálló, szertár és szén-állvány építése 20, Hegyközségi utépítés 5, Tenyészállatok vétele 6, Székér, ló beszerzése 6.

Beruházás jellegű rendkívüli kiadások

Városi épületek javítása 110, Levente otthon és lőter építése 50, Butorbeszerzés 10, Tűzoltószerek beszerzése 6, A tűzoltó laktanya tatarozása 2, Iskolák berendezése 5, Könyvbeszerzés 4, Szegényház és aggok házáinak tatarozása és berendezése 12, Vágóhídi utak 8, Altisztek, kocsisok ruhábeszerzése 22, Kisebb berendezések 1.

A tervezett építkezések és beszerzések olyan változatosak és a város életének minden terén mutatók, hogy az ilyen különböző szükségletek kielégítését szolgálják, hogy ebből is látható, milyen a városnak a románok uralma alatti elhanyagoltsága.

Ezeknek a kiadásoknak a megvalósításával még nem ért véget Nagyvárad fejlődésének terve. A felsorolt munkálatok ennek a programnak csak kezdetét jelentik. De egy év költségvetését nem lehet erősebben megterhelni. A községi pótdadó kulcsa 1942. évben így is 75 százalék és a kereseti adó 6 százalék. Ezeknek az adóknak ezt a kivetési kulcsát a városnak előreláthatólag fenn is kell tartania, ha csak nem lesz szükség a következő években újabb emelésre a fokozódó szükségletek arányában.

Amennyiben csak a háztartás vitelére szorítkozna Nagyvárad költség-

vetése és így a 2,4 milliós beruházásról nem kellene gondoskodnia, háztartási szükséglete csak 3,8 milliót tenne. A beruházásra szükséges 2,4 millió, a községi pótdadó alapját szolgáló 1,7 millió állami adóknak 141,7 százaléka. Eszerint nemcsak a községi pótdadóból származó 1,275 000 P bevétel teljes összege alakul át beruházásokká, hanem az alapadókra még 66,7 százaléka lesz szükség. Nyilvánvaló tehát, hogy a nagyvárnyu beruházások nélkül Nagyvárad háztartását községi pótdadó kivételével mellőzéseivel is egyensúlyban art-hatná. De természetesen nem lehet célja, legkevésbé a fejlődésben visszamaradt Nagyváradnak a kor követelményeivel való alakulása.

Általános igazgatási szükségletét a város az összes kiadások 23,8 százalékával tudja megoldani. Városaink általában 30 százalékon felül szerepelnek a csoport szükségleténél, nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az erdélyi városok nyugdíjterheit a kincstár egyelőre magára vállalta. Nagyváradnak a városi nyugdíjak összegére vonatkozó adataink ugyan nincsenek, valószínű azonban, hogy a 7 százalékot eléri a azért Nagyvárad-

don is bizonyára meghaladják az általános igazgatási szükségletei a 30 százalékos arányt, a nyugdíjak fizetési kötelezettségének visszatérítése esetében.

A közigazgatás vitelére a városnak 149 tisztviselő és 64 kezelő és díjnok áll rendelkezésre. Az altisztek száma 104, a szerződéses alkalmazottaké 106 és 23 létszám feletti alkalmazottia is van. Az összlétszám 446 fő. A személyi kiadások összege 1,075.216 P. Így egy alkalmazottat átlagosan évi 2411 P esne. Az illetmények összege azonban a betöltött állások szerint természetesen igen nagy szélsőségek között mozog. Így pl. legmagasabb évi illetmény 16.955 P, a legalacsonyabb pedig 1194 P.

Közköztatási, közművelődési és vallásügyi kiadások

A közköztatás, közművelődés és vallásügyi kiadások az összes szükségletek 13,1 százalékos arányban veszik igénybe. Ez az országos átlagnál alig valamivel magasabb terhet jelent Nagyváradnak, összegszerűleg azonban 818.000 P-t ért el. Azért ilyen

magas összeget, mert iskolaépítésre szánt 220.000 P-n és a sportpályák berendezésére előirányzott 50.000 P-n felül rendes kiadások keretében óvodákat tart fenn, segítyezi a felekezeti és állami elemi iskolákat. Fenntart ipari és kereskedelmi tanonciskolát és a városi könyvtárt. Segélyezi még a felekezeti középiskolákat is. A Szigligeti színház ez évi kiadását 88.303 P-vel irányozta elő. A különböző működési egyesületeknek 102.000 P segélyt ad és a leventealap fenntartására 53.000 P-t fordított. Hét hitfelekezethek 32.600 P segélyt kívánt juttatni. Előirányzott még a Szent László jubileumi év rendezési költségeire 15 ezer pengőt.

A kölcsönök terelése nem okoz súlyos gondot a városnak s ez a város jövőbeni szükséges fejlődését így nem is hátráltatja. Annál kevésbé, mert a villamosmű átépítési kölcsön 133.347 P-s szolgáltatát a város a villamosműtől térítmenyképen vissza is kapja és mert a vágóhid átépítésére fordítandó kölcsön jövedelmező beruházásnak számít.

Nagyvárad bevételeiről csak annyit érdemes megemlíteni, hogy azokat a költségvetésben a törvényhatósági bizottság igen kis összegekben irányozta elő, amit a belügyminiszter remélt 1.840.000 P-ről 4.905.000 P-re emeit. A bevételek egyébként az országos átlagnak körülbelül megfelelnek. — Végső megállapításként ideírhatjuk: Nagyvárad gyors ütemben fejlődik és alig van adóssága.

A nagyvárad református leánygimnázium első értesítője

— Biztató kép az intézet uttörő munkájáról —

A Szilágyi Erzsébetről elnevezett nagyvárad leánygimnázium az elmúlt tanév kezdetén az állam fenntartó hatósága alól átkerült a nagyvárad református egyházközség hatósága alá. A közoktatásügyi miniszter az iskola felletti hatóság áthozásáról leiratot adott ki, melyben hangzott, hogy a felekezeti iskolának a magyar oktatásügy érdekében nagy teljesítményük volt, s ennek elismeréseként történik többhelyen az állami iskolaépületeknek felekezeti iskolacélokra való átadása. Ilyen elvi alapon történt a nagyvárad állami leánygimnázium épületének is református leányközépkola céljára való átengedése.

Az intézet különben állami leánygimnáziumként még 1918 szeptemberében létesült, első igazgatója Gáldy Béla volt. Az 1919-ik évi szeptembertől kezdve 1940 augusztusig román állami leányközépkolaként működött. A felszabadulás után első tanévben kapta a Szilágyi Erzsébetről szóló elnevezést, s az 1940/42-ik tanévben magyar állami intézetként működött. Mint ilyennek, első igazgatója volt dr. Nagy Györgyné Tarisznyás Mária, kit az igazgatói tiszt-ségben 1941 március 15-ikétől kezdve Finta Gerő váltott fel, a kedves hirn-
nevű székelyudvarhelyi költő-tanár. A református iskolává való átminősülés után is Finta Gerő maradt az igazgató, ki most közölte az intézet új magyar életének második évről, illetve református leányiskolai első tanévéről az értesítőt.

Az értesítő füzet közli az iskola épü-
letének és parkjának két igen szép fény-
képet, s egyúttal vonzó betekintést ad
az iskola belső életéről, nemes célkitű-
zéseiről, eddigi igen szép teljesítményei-
ről. Ehhez az ismertetéshez jellemző be-

vezetésül szolgál az igazgató tanévzáró beszéde, melyben hangzott, hogy a mai küzdő háborus években mindenki-
nek, s így a tanulóknak is a még na-
gyobb felelősség parancsa szerint kell
dolgozni. Az iskola az ismeretek köz-
léseivel a gazdagabb lelkiesség felé kíván
vezetni, a fegyelem és rend fenntartása-
val az egyetemes világrend felfogására
készíti elő az utat. Meleg szívvel biztat-
ja az intézet növendékeit, hogy a nyári
szünidőben is vegyék ki odaadóan a ma-
guk részét a háztartási, mezői és család-
fenntartói munkából.

Az iskolában az igazgatón kívül 14
tanár, s 6 óraadó és hitoktató tanított.
Beiratkozott növendék 270 volt, kik kö-
zül 239 vizegázott. A tanítás eredménye
igen szépnek mutatkozik; egyenl több
tárgyból csak 16 tanuló kapott elégtel-
en osztályzatot, s 23 volt egy tárgyból
elégtelen. A többi 200 tanuló mind meg-
felelt a követelményeknek, sőt 21 volt
köztük kitűnő és jeles, 80 jórendű, 48
jobb elégséges, 49 túlnyomóan elégséges
osztályzatu. Az érettségire 11 növendék
állott elő, mindenik átment, kettő ki-
tűnően vizegázott, öt jó osztályzattal,
négy elégségesen. Kitűnően érettek No-
noszl Anna és Chaura Éva. A magyar
nyelvi és irodalmi tétel az írásbeli érett-
ségén két kérdéstről szólt. Egyik: „A
népiesség Petőfi. Arany és Tompa költ-
tészetében“, a másik: „Gondolatközlés
fizikai eszközökkel.“

Az iskola tanári könyvtárát csak most
kezdtek megszervezni, eddig 320 művet
tudtak beszerezni. A művek jegyzéke
igen tartalmas berendezkedésre való tö-
rekvésről tanuskodik.

Szép részletek vannak az értesítőben
az iskolában folyó vallásos nevelésről.
Ugy a református, mint a katolikus nö-

vendékek buzgó elmélyedésű lelki gon-
dozást kaptak.

A kirándulásokról, a testnevelésről, a
filmvetítés útján való tudomány népsze-
rűsítéséről, a szülői értekezletek mind
nagyobb érdekességéről, az ifjúsági öm-
képzőkör szép munkájáról, az iskolának
a Soli Deo Gloria-szövetség működésé-
ben való részvételéről mind igen jóleső
felvilágosítókat kapunk az értesítőben.
A Soli Deo Gloria-mozgalomban részt-
vevő növendékek osztályonként vállalt-
ták egy-egy szegény református család
gondozását, amelyet gyakran meglátogat-
tak. Élelmet, ruhát, fát vittek maguk-
kal, — mondja az értesítő, — nem fe-
lejtkezvén meg arról, hogy a testi gon-
dozáson kívül a lelki gondozást sem sza-
bad elhanyagolni. Minden látogatás a nö-
vendékek és a család imájával és éneké-
vel ért véget.

Olyan részletek ezek, melyeket csak
még bővebbé lehet olv. A. És egyúttal
valami felforrósodó bizalommal a jövő
iránt.

Az értesítő adataiból tudjuk meg, hogy
az intézetben a tornát is szépen műve-
lik; a középiskolák országos tornaver-
senyében a leányintézetek között a Szi-
lágyi Erzsébet leánygimnázium csapata
a harmadik helyre küzdötte fel ma-
gát. Az intézetben a Diákkaptár is mű-
ködik, s benne dolgozó növendékek
munkával és takarékossgal 1414 pen-
gőt gyűjtöttek.

Tandíjkezdményben 125 tanuló ré-
szesült. Az intézet mellett internátus is
fog létesülni, de majd csak a mostan
következő tanév után. A most követe-
ző 1942—43. tanévre a nagyvárad Lo-
ránffy Zsuzsanna leánynevelő intézet
vállalja 40—45 növendék gondozását.

Presbiteri gyűlést tart a református egyházközség

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad-i református egyházközség pénteken, szeptember 4-ikén este 7 órai kezdettel a Református Kulturház tanácstermében presbiteri gyűlést tart, amelyen különböző, az egyházközséget érintő kérdések kerülnek megvitatásra.

Nagy érdeklődés előzi meg az Arpád Lovászegylet vasárnapi előadását

Nagyvárad. Saját tud. Városunk Arpád Lovászegylete már hetek óta készül, hogy ezt a nagy napot méltóképpen ünnepelje meg. E célból a Nemzetvédelmi Keresztesekkel együtt műsoros emlékestet rendez a Református Kulturpalota (Teleki-utca) dísztermében vasárnap este fél 9 órakor.

Az egyesület műkedvelő gárdája Nosz Andor vezetése mellett minden este próbál.

A bevétel egyik felét jótékony célra ajánlották fel, másik részét pedig az egyesület fontos nemzetvédelmi célki-tűzéseinek megvalósítására fordítják, így kétszeres igazfias és nemzetvédelmi célt segít elő mindenki, aki az estén megjelenik.

A műsor kiemelkedő eseménye lesz dr. Gyapay László h. polgármester ünnepi beszéde. A „Felszabadulás” című alkalmi szindarab, Szavalatok, ének, számok és zeneszámok tartják a névénak ígérkező műsort.

Jegyekről a nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos előre gondoskodni. Kaphatók: az Arpád Lovász Egyesület irodájában, Széchenyi-tér 1. szám földszint 2. délután 4—8 óráig.

Még elfogadnak néhány jelentkezőt a zöldkeresztes ingyenes főzőtanfolyamra

Mint nemrégiben közöltük, szeptember első napjaiban új Zöldkeresztes főzőtanfolyam kezdődik a Bunyitay-ligeti Egészségházban levő főzőkonyhán, ahol a zöldfőzelékek helyes és változatos elkészítését, továbbá a cukornélküli befőzéseket tanulhatják Nagyvárad arszonyai és leányai ingyenesen. Egy délelőtti és egy délutáni tanfolyam összejáratása — másodnapokenti részvétellel — most van folyamatban és arra jelentkezőket még elfogadnak. Bővebb felvilágosítást ad bármely nap délutánján a főzőtanfolyam vezetősége Bunyitay-ligeti Egészségház helyiségében, valamint a magyar királyi Tisziorvosi Hivatalban dr. Cséthy Csula magyar királyi tisztiorvos, bármely nap délelőtti 11—2.ig.

Bérhizlalási szerződéseket köt a város a zsirellátás biztosítására

Sertésenként 200 pengő előteget ad a város a bérhizlalóknak

Nagyvárad thj. város polgármestere 7015/1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Nagyvárad város közönsége, a város ellátatlan lakosságának zsirellátása biztosítása céljából hajlandó bérhizlalási szerződést kötni a m. kir. közellátásügyi miniszter 322.499—1942. III. 2. számú körrendeletében foglaltak alapján:

1. olyan kisgazdákkal, akik saját takarmánnyal rendelkeznek s a multban is eladás céljára hizlaltak sertéseket;

2. olyan kisgazdákkal és gazdaságokkal, amelyek részben saját takarmányukból, részben vásárlási engedéllyel vett takarmányból sertéseiket meg tudják hizlalni és központi kiutalást nem igényelnek;

3. olyan gazdákkal, illetőleg gazdaságokkal, akik részben takarmánnyal rendelkeznek és esetleges minisztériumi takarmánykiutalással sertéseiket meg tudják hizlalni.

Értesítem a sertéshizlaló gazdákat, hogy a város azok részére akik hizlalást vállalnak, sertésenként 200 pengő előteget hajlandó adni. A 3. pont alatt felsorolt hizlalók részére a minisztérium sertésenként legfeljebb 1/2 q. árpa és 2 q. szemes tengerinek megfelelő csúves tengeri kiutalását helyezi kilátásba. Ezen

kiutalást a minisztérium a Hombár útján fogja eszközölni, illetőleg a tengerire vonatkozólag oly gazdánál, akiknek tengeri termékük lesz, a beszolgáltatásra előirandó tengeri beadása alól a minisztérium a 108.100—1942. K. M. számú rendeletben foglaltakhoz hasonlóan felmentést fog adni.

Továbbá értesítem még a hizlalási szerződést kötni akaró gazdákat, hogy a minisztérium a hizlaláshoz szükséges teljes takarmánymennyiséget nem tudja kiutalni. Ezen kilátásba helyezett takarmány mennyiség is csak azokra a sertéshizlalókra vonatkozik, akik a várossal ezután fognak szerződést kötni, miután a multban kötött szerződésükre vonatkozó takarmánykiutalást eszközölni nem lehet.

A szerződés-kötésre vállalkozó gazdák ajánlatukat Nagyvárad thj. város Köz-élelmészeti Hivatalánál (Szaniszló utca 15 sz. a.) bélyegmentesen adhatják be f. évi szeptember hó 10-ig.

A szerződési ajánlatok csak akkor lesznek érvényesek, ha előterjesztésemre azokat a m. kir. közellátásügyi miniszter jóváhagyta.

Nagyvárad, 1942. augusztus hó 31-én.

Dr. Soós István,
polgármester.

Jó kezekben van Nagyvárad uszósportjának jövője

Három kitűnő szakember neveli városunk ifjúságát az úszás nemes sportjára

Nagyvárad. Saját tud. Az idei kivételesen szép nyári évad lehetővé tette, hogy a városi strandon eddig még nem tapasztalt úszó sportélet fejlőd- jék ki. De ennek a kedvező időjárás csak egyik előfeltétele volt. A másik, még fontosabb körülmény az, hogy a Magyar Úszószövetség kiváló szakembert küldött Nagyváradra Bozóky László okleveles sportmester személyében, aki május közepe óta az úszók egész seregét nevelte a városi szabadfürdő medencéjében. A nyár folyamán több mint 740 gyermek és ifjú tanult úszni a keze alatt s ez a szám még nem fejezi ki idej munkájának végeredményét, mert a jó idő a jelek szerint még korántsem ért véget s az iskolai év megkezdésével is újabb csoportok fognak jelentkezni a Bozóky mester tanfolyamán való részvétellel.

Nem kell külön hangsúlyozni, mekkora jelentősége van az úszástudásnak az ember életében. A nyár egész-

séges örömeit, a fürdést, a vizet csak az élvezheti igazán, aki úszni tud. S aki folyómenti városban lakik, ahol megfelelő szakember vezetésével sajátíthatja el ezt a készséget és mégis elmulasztja, hogy megtanuljon úszni — az valóban vétkezik önmaga ellen.

Nem is volt olyan költséges Bozóky mester tanfolyama. A mester és a strandfürdő igazgatósága lehetővé tette az iskolák számára, hogy növendékeik csoportosan, igen kedvező feltételek mellett látogathassák a fürdőt és íratkozhaszanak be a tanfolyamra. S a csoportos oktatással ugyanolyan jó eredményt ért el Bozóky László, mint magántanítványaival, akik nagyobb részben vidékről vagy más városokból Nagyváradra jött és itt nyaraló gyermekek közül kerültek ki.

Goromba módszer?

Sok szó esett szülők körében a mester módszerével kapcsolatban. Egyesek túlságosan erősen, sőt gorombá-

Zelevski bac

nak találták ezt a módszert. Mert Bozóky mester tényleg nem sokat teketóriázik: első dolga, hogy mentőövet húz a gyerekre és bedobja a legmélyebb vízbe. A gyerek, — mint ezt mi is többször mefigyeltük, — ijedten merül el a hullámok között s pillanatok múlva oly rémülten emelkedik a felszínre, mintha ő maga se hinné, hogy még életben van... De a következő percben már elégtétellel mosolyogva tanulja az úzás első mozdulatait s két-három nap alatt nemcsak hogy megbarátkozik a vízzel, hanem szívesen engedelmeskedik a mesternek, aki most már öv nélkül ugratja a vízbe a medence legmélyebb helyén.

Az eredmény minden esetben az volt, hogy a növendék három, négy lecke után megtanult úszni s egy hét alatt tökéletes biztonságra tett szert a vízben. A szülők, akik eleinte rímázkodtak a mesternek, hogy legyen kíméletesebb elkényeztetett fiacskájuk vagy kisleányuk iránt, a végén hálásak voltak a „durva” módszer test és léleknevelési eredményeire.

Különben, mint Bozóky László mondja, ez a módszer nem egyéni. A régi, kötél segítségével folytatott úszni-tanítás már a múlté. Lehet, hogy nem lehet bárkit részabandítani e férfiasabb jellegű módszer alkalmazására, de a jelen esetben hivatásos pedagógussal állunk szemben, aki mint tanító is közel tud férközni a gyermek és az ifjú lelkéhez. Úgy-hogy, azt hisszük, minden szülő nyugodtan rábíthatja gyermekét.

A tanfolyam eddigi eredményeit minden baleset nélkül lehet elérni, ami már önmagában is a módszert igazolja. Remélni lehet, hogy a jövő évadban különösen az iskolák növendékei még nagyobb tömegben fognak jelentkezni, hogy Bozóky mester keze alatt úszni tanljanak a strandon.

Az úzás elemi ismereteinek elsajátításával még nem fejeződik be a városi szabadfürdőben az ifjúság úszó-sportra való nevelése. A mester a keze alól kikerült gyermekeket a Nagyvárad-i Sportegylet úszószakosztályának adja át, amely aztán tökéletesíti őket a tudásban. A sportegylet részéről először Balló Albert foglalkozik a gyerekekkel, akinek lelkes ügybuzgalma pompás úszógárdákat alakított ki már az idej kezdők sorából is. A még tovább fejlesztés munkáját aztán Nemes István okleveles amatőr-edző az NSE úszószakosztályának titkára végzi, aki a kitűnt úszótehetségeket versenykiképzésben részesíti. Naponta kemény edzéseket folytat a fiatal úszókkal s nagy érdeme van a nagyvárad-i úszósport fejlesztése körül. (j. b.)

Jön!

CZÁJA

a nagykvalitású sátorváros

CIRKUSZA

Megnyitó diszeloadás: szept. hó 5-ikén szombaton este fél 9 órakor

Vasárnap 3 előadás d. u. 4, 6 és este 1/2 9 órakor. Utolsó bucsuelőadás szept. 10-ikén, csütörtökön este fél 9 órakor.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 6 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Átiratokat nem adunk vissza.

Dr Scheffler János püspök Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Scheffler János a hét elején Nagyváradra érkezett, hogy résztvegyen a fiatal papok ismétlődő vizsgáján és lelki gyakorlatán. A püspök szerdán a fővárosba utazott, azonban csütörtökön visszatért Nagyváradra, majd szombaton Szatmárnémetibe utazik.

SZEPTEMBER 20-ÁN LESZ DR. BÁNASS LÁSZLÓ BEIKTATASA. Nagyvárad. Saját tud. Megírtuk, hogy dr. Bánáss László debreceni prépost-plébános beiktatása szeptember 27-én lesz. Ez az időpont most a közbejött módosító körülmények között megváltozott. A beiktatás véglegesen kijelölt időpontja szeptember 20.

Földár Levente, az Országos Szociális Felügyelőség ügyvezető elnöke, A MTI jelenti: Bonczos Miklós államtitkár lemondott az Országos Szociális Felügyelőség ügyvezető elnöki tisztéről. Helyébe a minisztertanács Kádár Levente államtitkárt bízta meg.

MAJOR GYÖRGY FÉNYKÉPESZ ÚJABB KIÁLLITÁSI DIJAT NYERT Nagyvárad. Saját tud. A Fotószemle című európai színvonalon álló fényképeszeti szaklap Szent István hetében megrendezte első nemzetközi művészeti tárlatát, amelyen Major György, az ismert nagyváradai szakember „Nagypéntek” című kompozíciójával bronzérmert nyert. A kiváló szakember újabb sikerét általános örömmel fogadta annál is inkább, mert — amint értesülünk — rövidesen megnyitja a Fő utcán műtermét.

A BAROSS SZÖVETSÉG Nagyvárad és Vidéke Szervezete a tragikusan elhunyt Vitéz Szabó János Horthy István kormányzóhelyettes ur Ótóméltóságáról mély részvétellel emlékezik meg a szakosztályok ülése kezdetén. Minden szakosztály ülésének megkezdése előtt Nagy János ügy elnök a résztvevő tagokkal felállva hódol az elhunyt kormányzóhelyettes áldott emlékének és példaképnek állítja oda minden magyar embernek, ilyen áldozatos magyar embernek kell lenni. Ha mindannyian ilyenek leszünk és mindenki a kötelességét — ahová a sors állította — ilyen lelkiismeretesen teljesíti, csak akkor remélhetjük hazánk boldogulását. Hasonlóképpen emlékeztek meg a Baross Szövetség vidéken működő ifjokjai is a nagy nemzeti gyászról. Most kaptuk az értesítést arról, hogy a temetés napján — Székelyhídon, az üzletek egész nap zárva voltak és a kirakataikat képekkel és gyászfátyollal vonták be. A tagok pedig testületileg vettek részt a különböző felekezetek templomaiban tartott gyászsistentiszteleteken.

RENDELETEK A HIVATALOS LAPBAN. A MTI jelenti: A hivatalos lap csütörtöki száma rendeletet közöl vidéken gyártott szikviz árának szabályozásáról. — A hivatalos lap csütörtöki száma rendeletet közöl az egyetemi felvételek tárgyában.

Albánia népesedési adatai a mostani háborús helyzet ellenére is kedvezőnek mondhatók — jelenti az „Agenzia d'Italia dell'Impero”. Az ujszülöttek száma 1939-ben 29.597 volt, 1940-ben 33.651-re ugrott, tavaly pedig 30.662-t tett ki, nem sokkal kevesebbet az Itália háborúba való lépését megelőző événél. Albánia születési arányszáma a múlt évben 29 ezrelék volt, amivel az előzők közt szerepel az európai államok sorában.

Egy szatmári község „Horthyfalvára” akarja változtatni nevét A Magyar Tudósító jelenti: Magyarország kormányzója 1940 szeptember 5-én a szatmármegyei Pete községnél lépte át a gyászos trianoni határt és innen vonult be a felszabadított Erdélybe. A község az eseményt ünnepi formák között akarja megörökíteni. A peteiek most a vármegyéhez fordultak, amelyben azt kérik, hogy a felszabadító utra való megemlékezésül a község nevét „Horthyfalvára” változtassák. A község egyébként a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségétől országzászlót kap, amelyet az évfordulón akarnak felavatni.

Minden nép és középiskola **tankönyveit** bizalommal vásárolja „Örszem” könyvkereskedésben Szilágyi Dezső-utca 1. szám. Színház mögött. Tanszerek, fröszerek, iskolai nyomtatványok teljes raktára. Telefon 10-77

A szombathelyi Ipartestület mozgalmat indított az iparosnyugdíjért. A Magyar Tudósító jelenti: A szombathelyi Ipartestület javasolja, hogy az iparosnyugdíj érdekében országos mozgalmat indítsanak. A terv szerint iparosgyűlést hívatnak össze, ahol megtárgyalják a nyugdíjkérdés megoldásának módjait.

Naptárt csak a napilapok adhatnak ki. (MTI) A m. kir. miniszterelnökség sajtóosztálya ezúttal is figyelmezteti az időszaki lapok kiadóit, hogy 1943. évről kizárólag csak a napilapok adhatnak ki naptárt. Ez a rendelkezés nem érinti a rotációs és ives papiros, könyv és naptár üzleti előállítására tárgyában kibocsátott rendeletek a naptárra vonatkozó rendelkezéseit.

Nagy érdeklődés előzi meg a szeptember 6-i lóversenyt

Nagyvárad. Saját tud. Városszerte megjelentek a hirdető oszlopokon az Urlovasok Szövetségének plakátjai, amelyek a nagyváradai repülőtéren létesített pályán szeptember 6-án és 8-án délután két órai kezdettel rendezendő országos lóversenyekre hívják fel a figyelmet. A versenyek iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg az urlovasok körében: minden versenyszámra sokkal több nevezés érkezett, mint amennyit a mai nehéz háborús viszonyokra való tekintettel várni lehetett volna. S a közönség minden társadalmi rétege felfigyelt már és joggal, mert a szeptember 6-ki és 8-ki lóversenyek nemcsak hogy megfognak felelni Nagyvárad lóverseny-hagyományainak, hanem azok továbbfejlesztésére is hívatottak. Urlovasok, urlovasnők, katonatisztek, zsokéék, altisztek fogják megülni a lovakat s beneveztek Németország legkiválóbb urlovasnői is.

győztes lovát kisorsolják a nézőközönség körült és pedig úgy, hogy minden néző a belépőjegyhez szelvénytulajdonosként csatolt sorsjeggyel ingyen vehet részt a sorsjátékon, ami annvit jelent, hogy minden külön kockázat nélkül nyerhet egy több ezer pengő értékű versenypárját.

A rendezőség minden intézkedést megtett, hogy a nagyváradai lóversenyeket sportszerűség, szórakozás és a külsőségek ünnepélyessége szempontjából a legmagasabb színvonalra emelje. Tribünöket állított fel: katonazene fog játszani: bufféfről is gondoskodtak: a fogadási kedvteléseket és szenvedélyeket pedig totalizátor — a fogadás minden szokásos ágával — fogja kiemelni.

Mindennap 8 futam kerül eldöntésre: síkversenyek, gát- és akadályversenyek, úgyhogy minden egyes szám felelthetetlen élmény lesz a közönség részére.

A beléptidíjak mérsékeltek: Első hely 3 pengő, 6 személyes páholy 10 pengő, második hely 1 pengő. Jegyek az Ibusznál, a Japport cukrászdában, a Bémer-téri és a Rákóczi-utcai nagytrüfikkban és kint a versenytérre lehet váltani.

Korona Filmszínházban
 Kivételes témáú, óriási sikerű magyar film
A kétezerpengős férfi
 Két nő küzdelme egy férfiert.
Bulla Elma, Simor Erzs, Hajmássy, Vaszary Piri, Bilicsi

160 ÉVVEL EZELETT HALT MEG A CUKORRÉPA FELFEDEZŐJE. 160 évvel ezelőtt halt meg Andreas Sigismund Marggraf német kémikus, a cukorrépa felfedezője. A kémikus frankfurti és berlini tanulmányai elvégzése után, mint kutató először alkalmazta a mikroszkopot kutatási célokra és ezáltal felismerte azt a segítőeszközt, mely nélkül ma már a kémiai kutatások elképzelhetetlenek. A német kémikus fő érdeme abban rejlik, hogy kémiai analízissel megállapította és felismerte a cukorrépa cukortartalmát. Ezt az óriási hasznos jelentő felfedezését tanítványa azután még tovább tökéletesítette és Andreas Sigismund Marggraf tapasztalatait a gyakorlati életben még tovább fejlesztette. Az első cukorgyár létesítése is az ő nevéhez fűződik és ezzel megteremtette a mai hatalmas cukorrépa feldolgozó ipar alapjait. (MNK.)

Kik nyertek a sorsjegyen? Az Országos sorsjáték mai húzásán tízezer pengőt nyert 28.883, ötezer pengőt 14.574, 21.163, négyezer pengőt 44.689, 61.624, 90.379, kétezer pengőt 28.096 számú sorsjegy. (Felelősség nélkül.)

FELHÍVÁS NAGYVÁRAD KATOLIKUS ASSZONYAIHOZ ÉS LEÁNYAIHOZ. Tekintettel arra, hogy a szeptember 5-én délután 6 órakor a Székese gyházban rendezendő egyházzenei hangversenyt a felszabadulás emlékére nem egy egyesület, hanem az összes nagyváradai katolikus női egyesületek rendezik, kérjük a katolikus asszonyokat és leányokat, hogy ezen hangverseny sikerét személyes ügyüknek tekintsék és minél nagyobb számú hallgatóságot igyekezzenek toborozni. Jegyek az Idegenforgalmi Irodában, (Rákóczi ut 13.) kaphatók 3, 2 és 0.80 pengő árban. Hogy ezen emléknapnak még méltóbb keretet adjunk, kérjük, hogy akinek magyar, vagy magyaros ruhája van, abban járjon el a hangversenyre. A Katolikus Nőszövetség Rendezőbizottsága.

Felavatták a Hargita testedzőegyesület téli menedékházát. Sepsiszentgyörgy. ró jelenti: (MTI) A Hargita Testedző Egyesület korszerű téli és nyári menedékházát vasárnap avatták fel ünnepélyes keretek közt. Az ünnepélyen résztvett Tárczay-Felicides Román miniszteri osztályfőnök is. Az új menedékház 120 személy befogadására alkalmas. A menedékház 1630 méter magasban épül és nagyvezetű sítérp van körülötte. Tárczay-Felicides Román miniszteri osztályfőnök ígéretet tett, hogy a Bodoki-havasán létesítendő turistaház építésében az OSK megfelelő támogatást ad.

A MÁV-alműhely „Turul” Dal- és Önképző Egyesületének felszabadulási ünnepélye

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai MÁV-alműhely „Turul” Dal- és Önképző Egyesülete — mint a múlt évben — idén is méltóképpen kívánja megünnepelni a felszabadulás évfordulóját. Keresztury Lajos főintéző irányítása mellett szombaton, szeptember 5-ikén este 8 órakor a műhely dísztermében ünnepi előadást rendez, melynek első részében vitéz Tarján Jenő műhelyfőnök mond alkalmi beszédet. A műsor második részében a Tokaji aszú című, magyar tárgyú, zenés vígjátékot adják elő a Dal- és Önképző Egylet kiváló műkedvelői, akik már a múltban is gyakran bebizonyították szembetűnő színjátszó képességeiket. Az ünnepi est iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg.

FERENC JÓZSEF
 KESERŰVIZ

Honvédnapi rendeznek a sport-egyesületek

Nagyvárad A labdarugó egyesületek szeptember hónapban egy-egy mérkőzés alkalmával „Honvédnapi” rendeznek, amelynek keretében a honvédség részére gyűjtenek. A bejárókhoz urnákat helyeznek el, zenekarokat, énekkarokat szerepeltetnek. Egyes helyeken, így Nagyváradon is, a gyűjtést a helyi lakosokhoz kapcsolandó felárakkal is elősegítik.

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találják elhelyezkedést a városi munkanélküliek?

A nagyváradai m. kir. Állami Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső-utca 28. sz. Telefon 25—76.) jelentése az 1942. évi szeptember hó 2-án kelt kimutatása szerint az elmúlt héten elhelyezett 115 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:

4 szücs, 1 üzemlakatos, 1 fényképész, 3 szolga-kifutó, 1 nőiszabó, 1 vasasztályos, 6 kádár, 2 cipész, 1 borbély, 4 betoncsőverő, 1 szakácsnő, 1 hávezetőnő, 7 mindenes leány, 3 asztalos, összesen: 36 egyén.

Foglalkozást keresnek:

49 ipari szakmunkás, 18 gyári be-tanított és egyéb segédmunkás, 4 üzleti alkalmazott, 5 magántisztviselő, 26 állandó háztartási alkalmazott, 7 bejáró-takarítónő, 6 mindenesszolga, 4 mindenesszakácsnő, összesen: 122 egyén.

Betöltendő tanonchelyek:

1 cipész, 1 géplakatos, 2 nyomdász összesen 5 egyén.

Elhelyezést kereső tanoncok:

1 nyomdász, 1 autószerelő, 1 mérlegkészítő, összesen: 3 egyén.

RÁDIÓ

PÉNTEK, SZEPTEMBER 4.
Budapest I.

- 5.06 A szeretet hullámbossa. Honvédeink családtagjai üzennek a Nemzetközi Vásárból.
6.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 Könnyű zene.
11.20 Szántó Jenő hegedül.
11.40 Dr. Bucsanai Gyula egészségügyi tanácsos orvosi előadása.
12.10 Szórakoztató zene.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
15.20 A Honvéd Gépkocsiszertár Lő. vészegyesületének zenekara
16.15 Magyar néprajzok.
17.15 Szórakoztató zene.
17.45 Sportközlemények.
18.10 Német hallgatónknak.
18.30 Magyar népmuzsika.
19.40 Légierők fuvózenekara
20.40 Jézusfaragó ember. Havasi színjáték három felvonásban.
22.10 Úzer az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
23.25 Szórakoztató zene.

Budapest II.

- 19.00 Mursi Elek cigányzenekara
19.35 Perényi Gabriella énekel.
20.00 Hírek.
20.10 A Légierők fuvózenekara.
20.50 Kozma Andor utirajzai.
21.20 Horváth Elemér cigányzenekara.
21.40 Rádiózenekar.

Csendes társ is alkalmazottnak számít

Az új értelmiségi rendelet szerinti ha a csendestárs zsidó, a cég köteles nemzsidó alkalmazottal is szerződteni

A 4410—1942. számú kormányrendelet végrehajtásával kapcsolatban több vitás kérdés merült fel, amelyeket az értelmiségi ügyek kormánybiztosa tisztázott. Eszerint a rendelet egyaránt vonatkozik 1938 március 1. előtt, illetve az ez időpont után alakult cégekre. A rendelet szempontjából a közreműködő csendestárs is alkalmazottnak minősül, tehát ha a csendestárs zsidó, a cég köteles nemzsidó alkalmazottat is szerződteni. A kivételezett zsidók a rendelet végre-

hajtása szempontjából zsidóknak számítanak. A fizetés nélkül működő családtagnak a rendelet végrehajtása céljából fizetéses családtaggá való átminősítését a kormánybiztosság elfogadja, azonban, ha ilyen módon a vállalat részéről a rendelet kijátszásának gyanúja forogna fenn a vizsgálatot nyomban megindítják. A felvett nemzsidó alkalmazott illetménye nem lehet kevesebb, mint a zsidó alkalmazotté. (Magy. Tud.)

SPORT

Pluhár István konferálja a NAC—Diósgyőr mérkőzést

Nagyvárad Mint már jelentettük a vasárnapi NAC—Diósgyőr bajnoki labdarugó mérkőzésről, valamint a vele kapcsolatos ünnepekről a magyar Rádió helyszíni közvetítésben számol be. A közvetítést a népszerű sporthemondó: Pluhár István vezeti. A közvetítéssel egyidejűleg a Magyar Film Iroda felvételeket perget a Magyar Híradó részére.

Az ünnepség fényét emeli Náray Antalnak, a Rádió elnök-igazgatójának részvétel. A magyar sport nagy

barátja a NAC vendégeként érkezik városunkba, jelenik meg az Erzsébetliget gazdag sporteseményektől színes ünnepélyosorozatán. A magas vendég nagyváradit látogatása osztatlan örömet váltott ki a körösparti város sportközönségéből, amely a nagyváradit sportnak különös megbecsülését látja vitéz Náray Antal érdeklődésében.

A zöldfehérek vendégeinek nagyváradit programját most állítják össze, amelyre még visszatérünk.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása **Ács Tibor,** Széchenyi tér 6.

Nagy kétkapus edzéssel készülődik a NAC

Próbajátékost szerepeltetnek a zöld-fehérek mai gyakorlásukon

Nagyvárad. Szerdai pihenője után a NAC ma délután nagy kétkapus edzést tart az erzsébetligeti pályán. A bevezető gimnasztika után a „nagyok” csapata a MAV I-el, az utánpótlásbeliek pedig a vasutasok második csapatával mérik össze erejüket. Az edzés érdekessége lesz, hogy ezen mutatkozik be próbajátékosként egy

nyájás ösmeretlen, aki esetleg hátként marad Nagyváradon.

Itt írjuk meg, hogy Perényi, a zöldfehérek nagyszerű fedezete, aki a legutóbbi edzésen komolyabb sérülést szenvedett, tegnap este kiutazott a fürdőbe, ahol péntekig pihen. A játékos lábát gipszkötésbe tették s így remélni lehet, hogy vasárnapig teljesen rendbejön.

Férfi ruhákat használtakat, legiobb áron vehet, eladhat **MOLNÁR** használatra üzletében Bémer-tér 1. (udvarban.) Hívásra hához jövök.

Vasárnap bonyolítják le a Délkelet-kerület atlétikai bajnokságait

Nagyvárad Az egyesületi bajnokság negyedik évfordulóját rendezik meg vasárnap, szerde az országban. Az atléták valamennyi versenyen a következő versenyszámokban állnak starthoz: 200, 800, 3000 méteres akadály, 10 ezer méter, 400 méteres gát, rudgrás, távolgrás, diszkoszvetés, gerelyhajítás és 4x800 m. váltófutás.

A bajnokság során a Délkelet-kerület viadalát ezuttal Nagyváradon rendezik meg. (Eddig valamennyi verseny Kolozsvárnak jutott. Szerk.) A

felszabadulás, illetve a bevonulás évfordulóját ülő körösparti város méltó keretek között készül a verseny példás lebonyolítására. Egyelőre igaz egy kis baj van, ugyanis az akadályfutás pályáját nehéz felállítani — reméljük azonban erre is tallnak majd megoldást.

A nagyváradit atléták is ugyancsak készülnek — méltóképpen akarják képviselni városunk színeit a nagy találkozóon. A verseny színhelye az Erzsébetligeti pálya.

Most elent meg:

Dr. Eröss Alfréd
összeállításában:

Gyház és Élet

erdélyi katolikus évkönyv.

Ára: 6 P.

Beszerezhető a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

Vasárnapi labdarugó műsor a Rhédey-kert pályáján

Nagyvárad. Saját tud. A Rhédey-kertben levő pályán vasárnap fél 3 óra, kor a hékészbabai Törökvs II. és a MAV II játszik másodosztályu bajnok, kit fél 5 órakor pedig a gyulai Törökvs játszik a MAV I-es első osztályu bajnoki mérkőzést. A belépődíj egy-ségesen 50 fillér.

APROHIRETÉSEK

Lakás

Butorozott szobát fürdőszoba használatlaltal, esetleg ellátással keres zenetá-nár szeptemberre. Zongorával előny. Cim a kiadóban. 979

Különféle

Mielőtt gyorsírást, gépirást, helyesírást tanulna, kerjen tájékoz-tatót

Szabó Ferenc
gyorsíróiskolájától. Vidékiek levél-ben érdeklőhetnek, Nagyvárad, Rakóczi-ut 12. I. e.

Rimanóczy szállodából szénsalak in-gyen elhordható.

Uri családnál középiskolás lányok vagy fiúk teljes ellátást kaphatnak. — Ugyanott elegáns butorozott szoba ki-adó. Csengeri-u. 2. 994

adás-vétel

Sza/ontához közel 114 hold tanyás birtok eladó, Teleki-u. 9. 950

Egy jó karban levő gyermek sport-kocsit megvételre keresek. Cim a ki-adóban

Megvételre keresek egy jókarban le-vő gyermekágyat. Cim a kiadóban.

Eladó Nemzetközijog, dr Baditz, Mis-kolc. 889

Állást nyec

A Mátyás étterem (Szilágyi Dezső-utca 5.) azonnali belépésre felvesz ta-karítónőt és mindenes leányt. 999

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA M. T.

Fő- és felelőszerkesztő: felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád **Dr. Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.